

AMERIKANSKI SLOVENSKEJ

PRVI SLOVENSKEJ LIST V AMERIKI.

GLASILO ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVIČO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!
GLASILO S K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 191.

CHICAGO, ILL., PETEK, 5. DECEMBRA — FRIDAY, DECEMBER, 5, 1924.

LETNIK XXXIII.

Pismo iz Anglije.

(Rev. L. Kuhar.)
(Dalje.)

Mi iz tega vidimo, da je Mac Donald, ne po svoji zaslugi, ampak vsled ne-angleške vročernosti konservativnega in liberalnega tiska, dosegel tudi svoj drugi cilj. 30 let po svojem ponižnem začetku, je sedaj na čelu stranke, ki šteje več kot eno tretjino naroda in ki se ne sramuje več socialističnega priimka.

Neverjetno se nam toraj zdi kako nekateri krogi tega dejstva ne spregledajo! Konservativna zmaga v Angliji 1. 1924. bo šla dol v zgodovino kot znameniti datum, ko je napredni element naroda, ko je demokratični in liberalni del naroda, prešel pod zastavo stranke, ki je socialistična. Odslej se bo boj v Angliji vršil med tema dvema alternativama: ali socializem ali konservativizem. In oni, ki ljubijo Veliko Britanijo in njen imperij, ne bodo smeli pripisati Labor stranki krivde za ta razvoj.

Najmanj bo dovoljeno, dostaviti še eno pripomba, ki se nam zdi važna za razumevanje položaja. Labor vlada je bila vlada manjšine ter njeno življenje popolnoma odvisno od razpoložene opozicije, ki je skupaj štela dve tretjine drž. zbora. Imela je torej zvezane roke. Bila je, kot se tukaj izražajo, vlada "in office," a ne vlada "in power." Iz tega sledi, da ni mogla izvršiti niti ene svojih temeljnih strankinih želj. Kakor hitro bi se bila dotaknila kakšne izrecne programatične točke, ki bi bila v nasprotju s idejami večinske opozicije, bi morala pasti. Praktično toraj Mac Donaldova vlada ni imela več pravega pomena. Dobitek za Labor bi bil zelo omejen, ako bi se bila vlada še držala nekaj tednov. Na drugi strani, nobeden Labor voditelj ni mogel resno upati, da bi v bližnji bodočnosti stranka bila v stanu, narasti do absolutne večine. Zakaj je pa Labor stranka sprejela kraljevo ponudbo, da naj sestavi vlado, ako je vedela, da v zbornici, kjer nima večine, ni ma svobodnih rok, in da ne more upati na večino v dobi prihodnjih par let. Vzrok je zelo uvidljiv. Vladati se pravi izrabiti priliko, tako je Mac Donald odgovoril pred 9 meseci, ko so ga vprašali, kako se je upal z manjšino v parlamentu sestaviti vlado. In to nepričakovano priliko, ki se mu je ob novem letu nudila, je izrabil v ta namen, da je narod navadil na idejo Labor ministrstva, da je javnosti dokazal, da je angleški delavec ravnotako sposoben za ministra kot vsak drugi stan, da angleški delavec zna spretno voditi vnanjo politiko, ki je do sedaj bila monopol aristokracije, da je zmožen predložiti zelo dober proračun. V tem oziru se Labor stranka ni motila. Labor je pokazal, da se tudi v vladnih poslih zna hitro vdomačiti. Ako je torej sprejel prvi veliki izziv proti svoji vladi, ter nato zapustil mesto konservativni stranki, je po našem mnenju ravnal zelo pametno in njegova stranka bo v dol-

gem teku let od tega imela le koristi. Mesto da bi se bil pustil ponižavati od večinske zbornice, je sprejel poziv na boj, in nato izpraznil mesto za svoje nasprotnike.

NEMIRI NA OGRSKEM.

Ogrski parlament izključil socialistične poslance.

Budimpešta, Ogrsko. — Na dvajsetih bodočih zasedanjih parlamenta, se bo delovalo brez opozicije, radi tega ker je večina socialističnih poslancev, ki tvorijo opozicijo v ogrskem parlamentu, izključenih od zasedanj.

Policija patrolira po ulicah mesta, da so takoj na mestu v slučaju izbruha nemirov od strani socialistov, oziroma velenacijonalistov. Neprilike so se pričele, ko je bivši premier Friedrich čital neko pismo, katerega je baje pisal sedanjemu premier Bethlen, v kateremu je navedeno, da so se izdajale eksportne licence potom, katerih se je prišlo do denarja, ki se je rabil za politično propagando.

Pri neki priliki so nameravali socialisti prirediti sejo v dvorani parlamenta kar sami za sebe, nakar je vlada podvzela drakonične korake, da se vzdrži red. Vsi znaki kažejo, da ima cela stvar revolucionarno ozadje.

Leon Trozkyju zabranjeno se braniti.

Iz Berlina poročajo, da je zabranjeno Leon Trozkyju, vojnemu ministru sovjetske Rusije poslužiti se tiska, v katerem bi se branil na napade svojih nasprotnikov.

Mr. Slatin, ki je od časa Leninove smrti najmočnejši voditelj, je pričel kampanjo proti Trozkyju. Stalinu pomaga Zinoviev, ki si tudi prizadeva, da bi se Trozkyja odvedlo v pregnanstvo. Stalin napada Trozkyjevo vojno taktiko, nekoč, da ni Trozky premagal Kolčaka in Denkina, ampak premagalo ju je kakor tudi druge napadalce — ljudstvo. Dalje je dejal Stalin, da se mora Trozkyja odvesti v pregnanstvo, ker on pokvarja rdečo mladino, vsled tega naj se ga odvede na mesto, kjer ne bo mogel nobenemu škodovati. (Toraj tudi v "rdečih nebesih" se "fajtajo" za korita. Trozky se je že najedel rubljev, sedaj je najbolje, da se umakne drugemu.)

Coolidge v Chicago, Ill.

Včeraj dne 4. decembra je naš prezident Calvin Coolidge obiskal tudi Chicago, kjer je bil od velike množice pozdravljen. Poročajo, da se je vozil kakor vsak drugi državljani, ker kakor se je izrazil njegov denar katerega zapravljaja na potovanju, ampak denar davkoplačevalcev. Lepo tako, samo če bi se povsod gledalo tako na davkoplačevalce, ne samo pri takih malenkostih.

ŠIRITE
A. S. in EDINOST

RAZNE VESTI.

New York. — Parnik Leviathan, kateri je prispel v New York dne 2. decembra je bil izpostavljen hudemu viharju skozi celo vožnjo od Southampton. 15 potnikov je bilo ranjenih. Kapitan parnika je rekel, da je bil to eden najhujših viharjev, kar jih je še on doživel. Skozi celo vožnjo je samo za eno noč zapustil mesto na mostičku. V Newyorško pristanišče so prispeli 24 ur čez določeni čas: parnik je na več mestih poškodovan.

Atlantik City, N. J. — Ko se je senator Walter E. Edge s svojo soprogo nahajal v Washingtonu, so se na dom senatorja v Ventnor povabili nezaželjeni gosti in odnesli več dragocenosti iz hiše, ravno tako kakor so napravili lansko leto ob temu času.

San Salvador, R. S. — Družino bivšega predsednika republike Salvador je zadela nesreča, ko so se vozili z avtomobilom in se preobrnil v jarek pri čemur so bile tri osebe težko ranjene.

Berlin. — Tudi v Nemčiji so prišli do spoznanja, da je ameriška mula veliko cenejši od konjev, ker opravlja z lahkoto težka dela pri pičli hrani. Tako se sedaj vidi po ulicah Berlina veliko teh živali vpreženih v težke vozove.

London. — Kapitan Knut Rasmussen, danski raziskovalec, kateri se je povrnil zopet v domovino po triletnem raziskovanju pri kateremu je daljavo 20.000 milj prepotoval s sanmi, v katere so bili vpreženi psi, je prišel v severni Kanadi do nekega plemena Eskimov z imenom Netsilec. Člani tega plemena dobio žene na ta način, da napadejo svoje sosedje in odvedejo žene in dekleta seboj, radi tega so si v vednem sovrštvu.

Chicago, Ill. — Mrs. L. H. Wilson, stara 49 let, je tako nesrečno padla na krovu parnika Alabama, Goodrich družbe ko je ravno privozil h kraju, da je na mestu umrla.

Birmingham, Ala. — Mrs. George T. Edwards, soproga tamošnjega zdravnika je bila ponoči med spanjem ustreljena do smrti v glavo, zdravnik je pa dobil strel v roko od neznanega napadalca, kateri je vdrl v stanovanje okoli četrte ure zjutraj.

Beverly, Mass. — Zvezni prohibicijski agenti so preiskali dom Joseph Leiterja in zavlenili 600 steklenic najboljšega likerja, kateri je cenen na \$1.000. Pred 14 dnevi so tatovi odpeljali iz ravnate hiše žganja v vrednosti \$50.000, kar je napolilo tozadevno oblast, da je odredila preiskavo.

Pariz. — Prvi poslanik sovjetske ruske vlade za Francijo, Leonid Krassin je prispel v Pariz.

New York. — Mrs. Besi Katz, stara 28 let, je iz tretjega nadstropja svojega stanovanja zagnala na ulico svoja tri tedne stara dvojčka, na to pa še sama skočila skozi okno. Oba deteta sta bila na mestu mrtva, mati je pa zadobila težke poškodbe. Kaj jo je gnalo od tega čina poročilo ne pove.

JUGOSLAVIJA "KOMUNISTIČNA"?

Tretja internacionala se pripravlja na prevrat v Jugoslaviji.

Iz Belgrada poročajo, da se moskovske tretja internacionala pripravlja na napad na Jugoslavijo koncem meseca januarja 1925. z namenom, strmoglaviti sedanjo vlado in organizira sovjetski vladni sistem. Velike svote so se že izdale med hrvatsko ljudstvo, kakor tudi med Macedonce in albanske komitaše, ki so sovrzni Srbom.

Radič je vodja tega gibanja, in je podpiran iz Moskve. Vsekako zgleda, da bodo volitve v Jugoslaviji meseca februarja precej "živahne."

S tem, da je Albanija priznala sovjetsko vlado v Moskvi, ima slednja svojega vojaškega poslaniškega pribočnika v Tirana, kateri vodi napade komitašev na Srbijo.

Predvolitveni boji so imeli že krvave posledice na Hrvatskem in sicer ranjenih je že bilo 29 oseb.

Ker so pa ta poročila vzeta iz vladnega, oziroma Pašičevega glasila Beograjska Politika, se lahko sodi, da je to šahova poteza zvitega ljaka Pašiča, s katero si pleče bič, s katerim bo kontroliral prihodnje volitve.

Pokvarjena mladina.

Chicago, Ill. — Sedem mladih dečkov, kateri so vprizorili več roparskih napadov tekom zadnjih dveh mesecev na južnem delu mesta so v ropah pravice. Stirje od teh nepripravov so stari po 18 let, eden pa samo 16. Ostali so nekoliko starejši.

16-letni bandit z imenom Nathan Berman, se je vdeležil napada na neko žensko, katero so oropali, spremljevalca pa pretepli.

Ta banda mladih banditov je bila pravi strah ženskemu spolu, tako da se niso upale na ulico. Na vesti imajo nadsto roparskih napadov.

Tovorni čoln se potopil.

Sturgeon Bay, Wis. — Tovorni čoln Lakeland, last Transit kompanije iz Clevelanda se je potopil. Moštvo čolna so rešili obrežni stražniki, ker nesreča se je dogodila le pet milj od obrežja.

Policija izsledila največji "kotiček."

Chicago, Ill. — Policija je izsledila največji kotel za žganje kuho, kar so jih še do sedaj zaplenili. Ta žganjekuharska naprava je veljala \$8.000 in se je nahajala v kleti na 21. in 23. Austin Ave. Zaplenili so veliko množino žganja in aretirali 4 osebe. Iz kleti so bile napeljene cevi v tretjo nadstropje, kjer se je nahajal veliki tank.

Iz neodrešene domovine.

4. NOVEMBER V TRSTU. — NESREČA V IDRIJSKEM RUDNIKU. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

4. november v Trstu.

Letošnji 4. november so proslavljali povsod po Italiji z velikimi patrijotičnimi slavnostmi. V Trstu se je imenovanega dne popoldan vršil slavnostni sprevod s trga Unita k cerkvi sv. Justa. Spreveda so se udeležila razna patrijotična društva z zastavami in godbami. Na čelu sprevoda je korakala garnizijska godba, za njo so se vrstili oddelki vojaštva in milice. Pred cerkvijo sv. Justa je sprevod defeliral pred "poročilom o zmagi," ki je vzidano v zvonic omenjene cerkve. Zvečer se je vršil v stolni cerkvi "Te Deum" nakar je škof blagoslovil vojaške zastave in prapore fašistovske milice.

Nesreča v idrijskem rudniku.

Dne 3. m. se je v idrijskem rudniku zgodil vžgala mina in težko poškodovala rudarja Jožefa Poljanška in Jakoba Kalerja. Kaler je v bolnišnici kmalo umrl.

Smrtna kosa.

V Bazovici nad Trstom je umrl gozdar Franc Pirc, doma iz Kranjske gore. — Na Proseku je umrl bivši svetnik Rihard Lux.

Sporazum med brodolastniki in pomorščaki.

V Trstu se je podpisal pakt med brodolastniki in pomorščaki. Boj je trajal tri leta. Pogodba dovoljuje pomorščakom draginjske doklade oziroma zvišanje plač in razne socialne dobrine.

Banca Adriatica.

Med oškodovanci propadle Banke Adriatice je posebno veliko število liburnijskih kmetov. Podružnica B. A. v Voloski-Opatiji je znala privabiti kmete z letaki in okrožnicami kakor tudi s prijaznim občevarjem svojih uradnikov. Prizadetih je do 800 malih kmetov, ki so zaupali banki svoje prihranke v skupnem znesku približno 3 milijone lir. Koliko znaša celokupni primanjkljaj B. A., doslej še ni znano. Nekateri govore o 53 milijonih, drugi pa so mnenja, da stanje banke ni tako strašno in da znaša deficit približno 20 milijonov lir. Upravni svetniki B. A. so se pod pritiskom oblasti končno odločili, da prevzemo odgovornost za polom banke in se udeleže rešilne akcije. V to svrhu se snidejo na posvetovanje v Benetkah. Tako vsaj poroča "Piccolo."

Nasilje nad našim človekom.

Davčni oficijal Makso Premrou - Premierstein, tolminski rojak iz znane narodne družine je zopet šikanozno premeščen iz Cerknega v Treviso. Očividno je, da hočejo fašisti onemogočiti bivanje in življenje v Italiji temu našemu človeku, ki nikoli ni skrival svojega izrazito slovenskega mišljenja na slovenskih tleh.

Naboj raztrgal človeka na kosce.

V Biljah pri Gorici se je pripetila strašna nesreča. 49 letni Rafael Tomažič ni opazil na nekem zidu med Vrtojbo in Biljami naboj, katerega je hotel nastoročno izravnati iz zida. Naboj pa je pri ne-

srečnem prijemu eksplodiral in raznesel nesrečneža na kosce.

Samomor služkinje.

Pred kratkim je izpila 30-letna služkinja Karolina Trpin, doma iz Idrije, v samomorilnem namenu večjo količino octove kisline. Domači sprva niso znali, kaj ji je in so šele čez čas obvestili rešilno postajo, ki je nesrečnico odpremila v bolnišnico. Ker je strup že deloval, ji tudi tamkaj niso mogli pomoči in je na večer umrla. Trpinova si je končala življenje radi nesrečne ljubezni.

Jugoslovanske.

Pijanec v žaklju.

Na Kaptolu v Zagrebu se je odigral čuden prizor. Pred neko hišo je ležala vreča. Redki pasanti se zanjo niso zanimali, dokler nista prišla dva radovedna Zagrebčana. Prvi je butnil s čevljem v vrečo, toda nič se ni zganilo. Drugi je pa krepko butnil z železno okovanim čevljem, nakar se je zaslislalo — stokanje. V vreči se je nahajal pijanec, ki je izjavil, da ne more dobiti stanovanja ter da ob lepem vremenu najraje spi pod milim nebom. Policijski stražnik mu je preskrbel začasno prenočišče.

Požar na Primskovem pri Kranju.

To je že 6. požar v kranjski okolici, prav tako zagonečen kot prejšnji in ni mogoče si misliti drugače, kot da živi v okolici družba, ki zažiga ali v maščevanju ali v nepojmljivi piromaniji. V sredo okrog 11. ponoči sta postala žrtev neznanega požigalca Košnik in Rozman. Prvem je zgorel pod, drugemu pa hiša. Le s težavo so preprečili, da se požar ni razširil tudi na ostala poslopja.

Vlom na Viru.

V gostilno Frančiške Vehovec sta vlomila dva neznanca, odnesla cigarete, sira, mesa, klobas, služkinji pa iz omare srebrno žensko uro, črno torbico, v skupni vrednosti 1100 dinarjev.

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljave so dostavljene prejemniku na dom ali na sadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din	\$ 7.90
1,000 — Din	\$ 15.45
2,500 — Din	\$ 38.50
5,000 — Din	\$ 76.50
10,000 — Din	\$ 152.00
100 — Lir	\$ 5.10
200 — Lir	\$ 9.85
500 — Lir	\$ 23.75
1,000 — Lir	\$ 46.25

Pri pošiljkih nad 10,000 Din. / nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljate na kakej po cenah onega dne, ko se sprejme denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljave naslovite na—SLOVENSKEJ BANKO ZAKRAJŠEK & CEŠAREK 76-9th AVE., NEW YORK, CITY

AMERIKANSKI SLOVENEČ

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

PUBLISHED BY: **Edinost Publishing Company**
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

BAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879."

Francija in Vatikan.

Francoski radikali so začasno zmagali. S Herriotom na krmilu se je francoskim veri sovražnim elementom posrečilo začasno pretrgati vezi z Vatikanom. Herriot je v polni meri pokazal katoliški Cerkev svoje sovražno lice. Priznal je Moskvo, a z Vatikanom je prekinil zvezo.

Francoski radikalni elementi mislijo in trdijo, da je sv. Stolica samo še fikcija, mrtva preteklost, Moskva pa vse obetajoča realnost, bodoča velesila. Toda, ako francoski ministri verujejo v tako absurdnost se prav daleč motijo. Kajti realnost je ravno na drugi strani. Principi sv. Stolice so prava čista realnost že od pantiveka, dočim je prevratni pojav na Ruskem samo trenutni — ki se bo jutri že razblinil in ne bo ne sluha ne duha o njem.

Prostozidarska loža na Francoskem je začasno zmagala, kakor je v prejšnjih letih. Katoliški Cerkev in njeni duhovščini je napovedan boj na celi črti, toda ta boj ne bo doživel zmage proti Cerkev. Spleten bo s tem za katoliško Cerkev in njeno duhovščino dodaten trnjeven venec. Toda katoliška Cerkev je trnjevih venec navajena. Čim hušji bo pritisk, tem sijajnejša bo izšla iz tega boja.

Svetovno svobodomiselnost se zopet z novimi nadami ozira v Francijo in komaj čaka nadaljnih uspehov proti cerkvi. Herriotov nastop je za onemoglo telo svetovnega prostozidarstva kakor obliž, s katerim mislijo zaustaviti gotov razpad njih okuženega telesa. Toda motijo se! Oni in njih nesrečni framazonizem so obsojeni na smrt. Katoliški Cerkev pa je določeno do konca dni!

Kako jih bode v oči...

Nestrpljivost protestantov je tako velika, da se človeku gabi, ko jo pogleda od blizu. Denverški protestantovski list "The Protestant Herald," ki je baje uradno glasilo Kukluksklanov je te dni prinesel članek z velikim naslovom: "Zaprte farne šole!"

Pristaši tajne organizacije, ki je sovražna katoliškim šolam bo baje imela večino v prihodnji administraciji države Colorado. Kaj imajo od njih pričakovati katoličani si lahko vsak že vnaprej predstavlja.

Pa to še ni vse; gori imenovani list priporoča in vodi močno kampanjo, naj se v državi v vseh javnih šolah uvede čitanje protestantovske biblije. Kaj pa to pomeni?! To pomeni, da hočejo protestantje usiliti na podlagi zakona svoj Protestantizem v javne šole in tam otrokom usiliti neglede kakih veri pripada, nauke njih biblije.

Tako daleč torej sega nestrpljivost Protestantov, kateri roka v roki delajo s Kukluksklani proti farnim

šolam v Colorado.

Torej, katoličani, ki s svojim lastnim denarjem vzdržujejo farne šole in dajo mladini prav tako, če ne boljše posvetno izobrazbo kot javne šole same, naj radi nezaslišane nestrpnosti Protestantov svoje šole zapro! Na drugi strani pa pridejo protestantovski fanatiki s svojo kampanjo, da naj se uvede njih biblijo v javne šole.

Kaj takega so zmožni samo protestantovski fanatiki!

Joliet, Ill.

Iz hriba. — V nedeljo dne 23. novembra je društvo sv. Družine št. 1, DSD, obhajalo svojo desetletnico obstanke. Pri tej priliki, je razvilo in blagoslovilo krasno novo zastavo. Krona vse slavnosti pa so bile popoldanske točke tega dneva v Slovenija dvorani.

Popoldanski program je otvoril, kakor že poročano naš ugledni predsednik g. George Stonich. Zatem so nastopili še drugi razni govorniki kot g. Josip Slapničar, glavni tajnik DSD, in zvečer je govoril tudi g. Josip Zalar, gl. tajnik K. S. K. J.

Pevski zbor cerkve sv. Jožefa je zapel dve krasni pesmi "Pozdravljam te Savinski dol" in "Ne zveni mi."

Takoj zatem je nastopil mladinski oddelček DSD, z igrico "Baby je bolan," katero je spisal bivši kaplan naše cerkve pokojni Rev. Anton Berk. — Gdč. Louise Nasembeni je predstavljala "Mrs. Zajec" mamico bolnega baya. Ta vloga je bila kakor nalašč za njo. Igrala je tako spretno, kakor vsaka odrasla igralka. Louise bo še spretna moč na dramatičnem odru.

G. Rudolf Nasembeni pa je predstavljala "Dr. Mazača" specialista za konjske, kakor tudi človeške bolezni, kakor se je za takega sam gospoj Zajčevi predstavil, ko je prišel na odpr. — Sosedo "Mrs. Muc" je predstavljala gdč. Mary Dragovan, katera je svetovala Mrs. Zajec doktor Mazača s tem, da ji je razložila, kako je Mazača tudi njo ozdravel, dasi je bila bolana — ja tako hudo bolana! Ni imela sirota nobenega apetita, ko jo je pa pozdravil doktor Mazača, je zadobila tak apetit, da sedaj lahko po par vatlov klobas na dan poje. Svojo vlogo je dobro izvršila. — Deklo Mico, je pa igrala gdč. Christina Slapničar, od katere smo se naučili, da se mora mleko osoliti in popoprati, svojo vlogo je dobro izpeljala. Njena sestra gdč. Josephina Slapničar je pa igrala vlogo kuharice "Žlice." Tudi ta je dobro predstavljala kuharico. — Mala Anica Kren, ki je bila najmanjša in najmlajša izmed otrok, ki je uredstvala kuharico "Potico," se je tako spretno obnašala in krepko povedala, da pri njih jedo trikrat na dan solato brez pečene.

Program se je končal z igro "Nocoj je lep večer," katero sta vprizorila naša na dramatičnem odru že dobro poznana gg. Paul J. Laurich in g. Frank E. Vranichar kot "Mirmidaj." Igra je bila jako smešna in vse se je smejala, da bi bilo kmalo popokalo. Oba sta pa pokazala, da sta zmožna za vodstvo takih prireditelj, kakor smo jih imeli dne 23. nov.

Pred igro in med igro so igrali na klavir: Mary Šetina, Louise Nasembeni in Rafko Zupanec, Jr. Gotovo je, da je bil prav vsak udeleženec popolnoma zadovoljen s prireditvami, kakor je upati, je gotovo zadovoljen tudi odbor (ker je vspeh izpadel, kar najsijajnejše.

Ta igrlica se je ljudem jako dopadla, ker vsi otroci so izvršili svoje vloge, kakor kakki spretni stari igralci. To igro sta naučila naše male naša navdušena mladeniča in na društvenem polju jako delavnostni vsi člani dr. Najsvetejšega Inžena, kakor tudi članice Marijinega društva, da se v obilnem številu udeležite.

V nedeljo dne 7. t. m. bo na shod za oba društva v šolski dvorani. Doneski se bodo nobirali po osmi sv. maši, kakor tudi popoldan.

Nadalje se naznanja vsem katoliškim možem, ženam, fantom in dekletom v Pittsburghu in okolici, da se bo vršil protestni shod proti vsem protiverskim časopisom. Posebno pa proti Prosveti in Glas Narodu, proti njih vednem napadanju proti veri in duhovnikom, kakor proti cerkvi sploh. Ta shod je sklican na dan Novega leta popoldan

ske cerkve na pokopališče Mount Olivet. Njegovi družini izrekam sožalje. Pokojnemu pa sveti večna luč in naj počiva v miru.

Vreme imamo tukaj jako lepo, kakor spomladi brez snega in solnce prav prijazno še ogreva zemljo, kar pa najbrže ne bo dolgo tako.

Delavske razmere so tukaj bolj slabe. Naznanjene prosperitete še ni od nikoder. — Te dni se vrši v naši naselbini tudi cerkveni bazar, ki bo izpadel bolj srednje, radi bolj slabih razmer, radi katerih narod nima potrebnega denarja.

Rojakom v Denverju in okolici naznanjam, da imam na roki še par koledarjev Ave Maria. Kdor ga še nima, ga lahko od mene dobi. Letošnji koledar je krasna knjiga. Samo lepe povesti so vredne mnogo več, kakor je cena koledarju. Vsaka slovenska katoliška družina bi morala imeti katoliški koledar. Ako kdo želi kake povestne knjige, jih lahko dobi od mene ali pa mu jih preskrbim od Knjižarne Edinost.

Pozdrav vsem namočnikom tega lista širom Amerike in stare domovine.

George Pavlakovič, zastop. 47 17 — Grant St.

Moon Run, Pa.

Iz naše naselbine se le malo kdaj čuje. Vse zgleda, kakor, da bi spali spanje pravič-

ga nauka in od teh cerkva.

Malo je nas Slovencev, a dali smo tej novi domovini mnogo velikih mož. V proporciji z drugimi narodi najbrže največ. Slovenci so dali Ameriki doslej že pet škofov in nekaj monsignorjev. Dočim so Poljaki, katerih pravijo, da jih je blizu 4 milijone v Ameriki so dali doslej samo tri škofe. Slovenci narod je torej tudi v tem oziru v prvi vrsti, kar mu je samo v čast.

Minnesota s svojim katoliškim semeniščem sv. Janeza v St. Paulu, kjer je sedaj rektor naš rojak preč. g. Janez Seliškar, doktor bogoslovja, je nam dala že več slovenskih duhovnikov. Tam je še več drugih naših doktorjev in profesorjev duhovnikov, ki poučujejo na semenišču. V Minne-

Nastop Pittsburskih Slovencev proti napadanju protiverskega časopisja.

NA NOVEGA LETA DAN 1. JANUARJA 1925. SE VRŠI SPLOŠNI PROTESTNI SHOD PITTSBURŠKIH KATOLIŠKIH SLOVENCEV.

Pittsburgh, Pa.

Dragi gosp. urednik: — Zopet sem se namenil napisati par vrstic v nam priljubljeno list Am. Slov. in Edinost. Tukaj smo imeli pretečeni teden cerkveni semenj, kateri se je prav dobro obnesel. Ker še niso vse knjižice vrnjene se ve natančnih dohodkov ne ve. Prihodnjo nedeljo, to je prvo nedeljo v mesecu decembru bosta imela sledeča društva svojo spoved: Marijina družba in dr. Najsvetejšega Imena in sicer v soboto popoldne in zvečer se bo spovedovalo, v nedeljo zjutraj pri osmi sv. maši bo pa skupno sv. obhajilo. S tem ste naprošeni vsi člani dr. Najsvetejšega Inžena, kakor tudi članice Marijinega društva, da se v obilnem številu udeležite.

V nedeljo dne 7. t. m. bo na shod za oba društva v šolski dvorani. Doneski se bodo nobirali po osmi sv. maši, kakor tudi popoldan.

Nadalje se naznanja vsem katoliškim možem, ženam, fantom in dekletom v Pittsburghu in okolici, da se bo vršil protestni shod proti vsem protiverskim časopisom. Posebno pa proti Prosveti in Glas Narodu, proti njih vednem napadanju proti veri in duhovnikom, kakor proti cerkvi sploh. Ta shod je sklican na dan Novega leta popoldan

na dan Novega leta popoldan

na dan Novega leta popoldan

na dan Novega leta popoldan

na dan Novega leta popoldan

na dan Novega leta popoldan

na dan Novega leta popoldan

na dan Novega leta popoldan

na dan Novega leta popoldan

na dan Novega leta popoldan

na dan Novega leta popoldan

na dan Novega leta popoldan

na dan Novega leta popoldan

na dan Novega leta popoldan

na dan Novega leta popoldan

v Kranjsko Slovenskem Domu na 57 in Butler cesti. Kakor ta dva lista napadata vse križem, to presega že vse meje, radi tega se mora nekaj ukreniti; naj prenehajo z napadi, ali se jim pa bo postavnim potom niš zabranil v našo naselbino. Naj ne mislijo chicaški koritarji in newyorški zga-garji, da se to ne more doseči, jaz jim garantiram, da se bo tudi v resnici zgodilo. Naj si le zapomnijo l. 1925., ko ne bo smela nobena teh cunj v našo naselbino. Rojake se svari, kar jih spada pod pošto v Pittsburgh, da naj ne plačujejo radikalnih listov za drugo leto, da ne bo kateri od rojakov kaj oškodovan. To se mora doseči, pa naj stane kar hoče. Take nesramnosti, kakor so v šte. 279 v Prosveti in v šte. 279. v newyorški cunj, presega že vse meje. Ko bi ameriške oblasti vedele, kaj se vse piše v teh cunjah, bi bile že gotovo vstavljene, njih urednike pa poslali na Rusko in v ta "rdeča nebesa." Za take izmečke slovenskega naroda je Sibirija najbolj mesto. Sramota je za nas Slovence, da trpimo to smrdljivo golazen med seboj. Vzemimo v roke metle in pometimo to nesnago!

Toraj nasvidenje na Novega leta dan!
Pozdrav! John Golobich.

negi. Jaz bi se večkrat oglašil, pa je roka nekam neokretna. Nekateri naročniki so bolj sposobni v pisavi, kakor jaz, a ti se pa premalo zanimajo za katoliške liste.

V naši naselbini imamo jako dobrega dušnega pastirja, ki je rodom Poljak in se veliko trudi za versko povzdigo. A žalibog Slovencev je le malo videti v cerkvi.

Delavske razmere so tudi bolj slabe. Delamo od 4 do 5 dni na teden, toda zaslužek je bolj pičel in očetje velikih družin prav skromno živijo, če hočejo, da je za vsakdanji kruh. Zato ne svetujem nobenemu sem za delom hoditi. Prosim druge naročnike, da se tudi oni kaj oglašijo.

Pozdrav vsem rojakom v naši naselbini, kakor tudi vsem drugim po Ameriki.

J. D. z. I.

POVEST
Hagarin Sin se začneja v današnji številki. Berite povest od kraja, ker je po vsebini jako zanimiva in podučna.

soti sami z malimi izjemami pastirujejo duhovniki, ki so dovršili svoje duhovniške študije v St. Paulskem semenišču. Pa tudi po drugih farah so po večini duhovniki, ki so študirali v St. Paulu. Kulturnega dela med nami ni vodil nihče razven naših navdušenih slovenskih gg. duhovnikov. In te je nam dala v večini Minnesota. Zato se torej ne motim, ako trdim, da je tekla zibelka ameriški Sloveniji v državi Minnesoti.

Kakor nam pripoveduje zgodovina države Minnesote, da je bilo severno od mesta Dulutha sama prerija pred kakimi 35 leti; ako pogledamo danes na te pokrajine, vidimo, da se tam razteza bogato železno okrožje, moderne mesta, katera krasijo moderne stavbe, lepe lične cerkvice in krasne hvalevredne šole. Pri temu velikemu napredku, ki se je završil v teh letih imajo gotove slovenske žuljave roke glavno delnico. Po nekaterih mestih tvorijo Slovenci večino. Ako bi se vsi naši rojaki, kar se v veliki večini zanimajo za državljanske pravice in politična delovanja, bi lahko tudi politično kontrolirali ves Iron Range.

MINNESOTA.

Nekako leta 1885. in 1890. so začeli na sedanjem Iron Range v Minnesoti odkrivati železno rudo. Najprvo so jo našli po naključju na kraju, kjer se sedaj nahaja mestece Tower, katero je eno najstarejših slovenskih naselbin na Iron Rangu. Nekoliko let pozneje so odkrili rudo na Ely-u. Zemlja oz. cele pokrajine so bile kmalu pokupljene in začelo se je s proizvodnjo runde. Ustanavljati so se začeli rudokopi, odkraja revni in majhni, a vsako leto večji. Rudokopi so kmalu začeli nuditi delavcem, med katerimi je bilo veliko naših rojakov in marsikateri, ki še

ni dal srca farmi, je prišel iz sredine države Minnesote na sever in začel kot rudar. Nove naselbine kot Virginija, Eveleth, Chisholm, Hibbing, Buhl, Nashwauk in Coleraine so nastale šele po letu 1891. Ko je Father Buh misijonaril po teh krajih so bile v tem času same prerije, katere so tupatam krile smreke, macesni, bori, jeseni, topolke in jelke. Okrog jezerov so kraljevali rdeči Indijanci itd. Kot misijonar je Father Buh doživel marsikaj med Indijanci. Po večini so ga ljubili vsi. Vendar bilo je pa med Indijanci več rodov, ki so se sovražili med seboj. Tako mi je pravil Rudokopi so kmalu začeli nuditi delavcem, med katerimi je bilo veliko naših rojakov in marsikateri, ki še koč nahajal v veliki nevarno-

sti za življenje med nekim rodod Indijancev. Sel jih je učil in po nauku je menda hotel opraviti službo "božjo"; v tem hipu so ga Indijanci napadli in hoteli usmrtiti. Že so ga baje položili na tla, da ga bodo obglavili, ko v istem hipu divje pridrvijo indijanski konjeniki drugega rodu, napadejo dotične Indijance, kateri so v zmedenosti bežali, ne da bi bili izvršili svoj načrt. Father Buh je bil na ta način rešen smrti. Rešili so ga Indijanci, katere je še večino pridobil za katoliško vero.

Zatem so začeli naši rojaki po Minnesoti ustanavljati svoja društva. Eno izmed prvih društev pravijo nekateri, da je pri K. S. K. J. dr. sv. Cirila in Metoda št. 4, v Towerju. Po železnem okrožju

Družba

sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY.)
VSTANOVLJENA 29. NOVEMBRA 1914.

Zedinjenih Državh Severne Amerike
SEDEŽ: JOLIET, ILL. Inkor. v drž. Ill.
Inkor. v drž. Pa.
Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR.

Predsednik ..... GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik ..... JOHN N. PASDERTZ, 1425 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik ..... JOS. PAVLAKOVICH, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Gl. tajnik ..... JOS. SLAPNIČAR, 311 Summit St., Joliet, Ill.
Zapisnikar ..... PAUL J. LAURICH, 512 N. Broadway, Joliet, Ill.
Blagajnik ..... SIMON SHETINA, 1013 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja ..... REV. J. C. MERTEL, 223-57th St. Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR.

ANDREW GLAVACH, 1844 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
JOSEPH MEDIC, 823 Walnut St., Ottawa, Ill.
JOHN PETRIČ, 1202 N. Broadway St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR.

ANTON STRUKEL, 1240 Third St., La Salle, Ill.
JOS. KLEMENČIČ, 1212 N. N. Broadway, Joliet, Ill.
FRANK PAVLAKOVICH, 28 School St., Universal, Pa.

Do dne 31. dec. 1923. je D. S. D. izplačala svojim članom in članicam ter njihovim dedičem raznih podpor, poškodnin in posmrtnin v znesku \$32,778.16.

Prosimo Slovence in Hrvatce, v državi Illinois in Pennsylvania, da v svojih naseljih ustanovijo moško ali žensko društvo, ter ga pri- družijo Družbi sv. Družine. Za ustanovitev društva zadostuje 8 članov (sic). Sprejemajo se moški in ženske, od 16. do 55. leta, otroci od 1. do 16. leta.
Zavaruje se lahko za \$250.00 ali \$500.00. Ko dosežemo število 2000, se zviša zavarovalnina na \$1,000.00. Od 45. do 55. leta se zavaruje le za \$250.00. Poleg smrtnine se zavaruje tudi za razne poškodbe in operacije.

ROJAKI, PRISTOPAJTE H DRUŽBI SV. DRUŽINE!

IZ URADA TAJNIKA DRUŽBE SV. DRUŽINE.

Cenjena krajevna društva D. S. D.: — Glasom pravil se imajo vršiti v mesecu decembru glavne ali letne seje in volitev odbora za l. 1925., pri vseh društvih spadajočih pod okrilje Družbe sv. Družine. Glavne ali letne seje so najvažnejše iz med vseh drugega leta, zato je dolžnost vsakega člana, da se te seje vdeleži. Na letnih sejah se sklepajo vse važne reči tikajoče se društev in D. S. D. Spremenijo se lahko pravila, tako, da odgovarjajo potrebam društva, nesmejo pa biti v nikakršnem nasprotju s pravilom Družbe sv. Družine. Najvažnejši del pa je, volitev odbora.

Slavna društva! Priporočam Vam, da izvolite za svoje odbornike dobre, zanesljive, sposobne in agilne može, kateri bodo v resnici delovali za napredek in korist društva in D. S. D. Od odbora je dostikrat odvisen napredek in prospek društva. Delo za društvo je težavno, dostikrat tudi nevažno delo, zato je treba energičnih mož, kateri bodo kos svoji teški nalogi. Z veseljem moram konstatirati, da so imela večina vsa društva dobre uradnike. Takim društvom priporočam, da dajo svoje priznanje sedanjim uradnikom s tem, da se jih ponovno izvoli.

Cenjene krajevne tajnike prosim, da prečitajo te vrstice na letnih sejah. Prosim tudi, da se mi pošljejo imena in pravilni naslovi predsednika, tajnika in blagajnika, da mi bo mogoče sestaviti imepik za prihodnje leto. Prosim tudi, da se mi pošlje asessment vsaj do 28. dec., da mi bo mogoče sestaviti letni račun pravočasno.

Upajoč, da boste te vrstice vpoštevali, ostajem z bratskim pozdravom Vaš udani sobrat,
Josip Slapničar, tajnik.

ZAHVALA.

Joliet, Ill.

Društvo sv. Družine je v nedeljo dne 23. novembra obhajalo 10-letnico svojega obstanka in je obenem tudi blagoslovilo krasno društveno zastavo. Da se je pa ta slavnost tako slovesno izvršila se imamo zahvaliti vsem onim, ki so k tej slovesnosti pripomogli.

V prvi vrsti se zahvaljujemo Rev. Father Plevnik-u, kateri so blagoslovili zastavo in za njih krasen govor v cerkvi pri slovesnosti. Srčna zahvala tudi Rev. Father Butala, kateri so darovali slovesno sv. mašo ob asistenci Rev. Father Plevnika in Rev. Father Horvat-a.

Zahvaljujemo Mr. in Mrs. Anton Nemanich, kačera sta bila oče in mati naši zastavi. Zahvaljujemo se tudi vsem botrom in botram. Mr. in Mrs. Jacob Štrukel, Mr. in Mrs. Stephen Kukar, Mr. in Mrs. Anton Racki, Mr. in Mrs. John Teža, Mr. in Mrs. Kvirin Nasembny, Mr. in Mrs. John Lesnik, Mr. in Mrs. Jos. Klemenčič Jr., tako tudi tovarišem in tovarišicam, Mr. Stephen Štukel, Jr. in Miss Helen Mutz, Mr. Frank Škul in Miss Mary Ivanich, Mr. Joseph Horvatin in Miss Mary Vičich, Mr. Jerry Mutz in Miss Mary Gregorash, Mr. Geo. Luksich in Miss Anna Luksich, Mr. Albin Juričič in Miss Theresa Russ, Mr. Louis Musich in Miss Mary Bauer, Mr. Frank E. Vranichar in Miss Agnes Škul, Mr. Paul Laurich in Miss Agnes Gorshe. Srčna zahvala vsem, kakor tudi za njih krasne darove.

Nadalje se zahvaljujemo vsem društvom; društvu sv. Jožefa št. 2, K. S. K. J.; društvu sv. Jurija št. 3, K. S. K. J.; društvu sv. Frančiška št. 29, K. S. K. J.; društvu sv. Cirila in Metoda št. 8, K. S. K. J.; društvu sv. Genovefe št. 108, K. S. K. J.; društvu sv. Ane Kat. Borštnaric, vsi v Jolietu, K. S. K. J.; društvu sv. Ivana Krstitelja št. 13, D. S. D. iz Chicago; društvu sv. Družine št. 15, D. S. D. iz Ottawa; društvu sv. Družine št. 3, iz La Salle; društvu sv. Družine št. 8, D. S. D. iz Waukegan, katera so se toliko potrudila in udeležila se naše slavnosti v tako velikem številu.

Iskrena zahvala vsem pevcem in pevkam, cerkvenemu pevskemu zboru, cerkve sv. Jožefa in društvu "Planinski Raj" iz Rockdale, Illinois.

Petje je bilo v resnici krasno, za to se imamo zahvaliti Mr. Rafko Zupanec-u, kot pevodju teh zborov, kakor tudi režiserju igre "Vedež." Nadalje se zahvalimo tudi

vsem igralcem in igralkam za prirejanje krasnih iger, kate- re so bile v resnici izvrstne.

Zahvaljujemo se vsem ženam in dekletam, ki so pri- šle in pripomogle pri banketu, tako da je bilo vse izborno narejeno.

Iskrena zahvala Mr. Gasperich-u, našemu cerkovniku in Mr. John Riffel za zvonjenje in klenkanje zvonov med slavnostjo.

Zahvaljujemo se vsem darovalcem in darovalkam za lepe darove za našo zastavo, kakor tudi vsem, kateri so na katerikoli način pripomogli h sijajnemu vspehu te slavnosti. Srčna zahvala vsem skupaj!

Za društvo sv. Družine št. 1, D. S. D.

GEORGE STONICH, predsednik.

PAUL J. LAURICH, tajnik.

JOSEPH GERSICH, blagajnik.

Ameriški delavski delegati v Mehiki.

Delegati ameriške delavske federacije so si prvi dan po inauguraciji novega predsednika ogledali mesto. Ruski poslanik je imel kosilo s svojimi radikalnimi tovariši. Izgleda, da dela ruski poslanik prijatelje v interesu idej ruske politike. Kakor povsod, tako mu bo tudi tukaj spodletelo, ker delavski delegati, ki so v Juarezu se odločno zoperstavili idejam Rusije, so pripravljene se bojevati proti vsakemu takemu gibanju.

Novi mehiški predsednik za ekonomijo.

Mexico City. — Gen. Plutarco Calles, mehiški novi predsednik je takoj pričel z delom. Konferiral je z vojnim tajnikom gen. Joaquin Amaro, kateremu je podal načrt reorganizacije armade.

Prezident Callesa namen je, da bi se ne izdajalo denarja za nepotrebne stvari. Tako ne bodo več dobivali razni častniki plače od vojaške oblasti, kateri imajo poleg tega še kakšna privatna podjetja oziroma službe. Poleg tega ima še več drugih točk v svojem načrtu, katere so vse za dobrobit države in olajšanja davkoplačevalcev.

Slike potom radio.

New York. — Serija slik potom radio je bilo poslanih iz Londona v New York po neki novi iznajdbi, ki se imenuje Photodiagram system, katere so po prejemu razvili v New Yorku v Radio Corporation of America. Prva slika je predstavljala preziden-

ta Coolidgea. Nekaj slik je bilo prav dobro napravljenih, med tem ko se nekatere niso mogle razločiti, kaj da predstavljajo. Vsekakor je to velika iznajdba na polju radia.

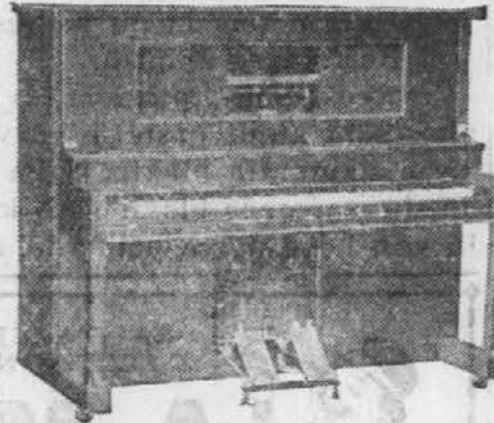
Ostanke razbite ladje je vrglo na suho.

Cuttyhunk, Mass. — Obrežni stražniki so našli ob orežju več kosov lesa in drugih predmetov, kateri so ostanki ladje, ki je postala žrtev viharja, ki je divjal v bližini New England.

Imena ponesrečene ladje se ni moglo dognati, tako se tudi ne ve koliko je bilo človeških žrtev.

Philadelphia, Pa. — Mrs. Stevenson je pripravlja-

JOSEPH JIRAN

"Player Pianos" — role za player piano;

Viktrole—slovenske in hrvatske plošče;

Koncertine in druge harmonike;

Violine in vse druge muzikalčne instrumente — RADIO.

Zunanja naročila izvršujemo točno Priporočam se Slovincem in Hrvatom;

1333 W. 18th Street, CHICAGO, ILL.

7. Nasvet za Božično darilo

KRASEN ROŽNI VENEC

z nerazdobljivimi perlami na srebrni verižici, v močni usnjati škatljici. Izvanredno krasno delo. Zadovoljiti more se tako izbirčen okus.
Cena \$8.00.

NAROČILO POSLJITE na:

TVRDKA EDINOST,
1849 W. 22nd St.,
CHICAGO, ILL.

Proti Reumatizmu in trganju

Kometa je najbolje sredstvo zoper REVMATIZEM in trganje po udih, katero prekaša vse, ki so do sedaj v rabi v Ameriki. — Vspeh z jamčen — Nabavite se istega takoj — Priporočajte ga trpečemu prijatelju.

Oj, te bolečine! Cena steklenici 50c.

JOHN NOVAK COMPANY

1900 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Nad 40 let v tej kupčiji.

la posteljo za svojega triletnega sinčka, ko neka tuja ženska pride in pravi materi naj gre v trgovino kjer jo nekdo kliče na telefon. Mati nič hudega sluteč gre tja, kjer so ji pa rekli, da jo nihče ne kliče. Mati se takoj prestraši in hiti domov — kjer na svojo žalost opazi, da je tujka pobegnila z njenim sinčkom.

MESTNI VODOVODNI DEPARTMENT HOČE VAM DATI BOLJŠO IN CENEJŠO POSTREŽBO.

Chicaški vodovodni sistem naseša povprečno 275 galonov vode sleherni dan za vsakega moža, ženo in otroka; to je več vode, kot jo naseša katerokoli drugo mesto na svetu.

Vendar pa vodovodna postrežba kljub temu ni vedno zadovoljljiva. Tisočeri ne morejo dobiti potrebne količine vode, ki jo potrebujejo.

To je pa zato, ker polovico nase- sane vode ne koristi prav nobenemu. Razgubi se potratno in mnogo jo iz- curi po raznih cevih in napeljavah, ker naseša se jo v toliki množini, da je mesto ne more prečistiti, ampak jo mora pripraviti za uživanje s pomočjo kemičnih sredstev.

Chicaška potratnost pri vodi se na- naša na stanovanjski proračun, kateri obsega 90 odstotkov onih, ki rabijo vodo in jo tudi plačujejo. Ti pla- čujejo letno gotovo svoto neglede potem koliko vode porabijo, veliko ali malo. Posledice tega so, da se ja- ko malo izmed teh briga za potrat- nost vode, kakor tudi za razgublja- nje vode iz cevi itd. in se manj, da bi cevi popravlili ali kaj drugega.

Vodovodni department Vam ne more nikdar dati boljše postrežbe pod tem sistemom. Ako se bo na- daljevalo na podlagi stanovanjskega proračuna se bo vedno več vode raz- gubljalo, postrežba bo vedno slab- ša, cena vodi pa bo vedno višja. Sta- novanjski proračun je nepraktičen neekonomičen in radi tega bi se ga moralo odpraviti.

Druga mesta so odstranila potrat- nost vode z vodnim meterjem, ki me- ri vodo. Z meterjem in vsakem pos- lopju, je voda kolikor se jo porabi natančno zmerjena in kdor jo pora- bi plača toliko kolikor jo porabi, in nič več.

Izkušnje po drugih mestih poka- zujejo, da z merjenjem vode se lah- ko zalaga zagodno količino preči- ščene vode in z jako močnim pritis- lom tudi v višja poslopja.

Toraj ali boste Vi nam pomagali, da se mestu Chicago zagotovi tak vodovodni sistem? Razmislitevanje to stvar z vašimi sosedi in z vašim mestnim močnim aldermanom.
(Oglas št. 1.)

Ne morete ujeti!
Nadležnost nenadnega prehlada, Bolečina in boleznin revmatizma, Mukepolnih napadom nevalgije, Strašni boleči, nezorni agoniji zobobola, usobola, glavobola, dokler ne mislite na

PAIN-EXPELLER
Reg. U. S. Pat. Off.
takoji in se takoj nama- žete z njim. Ugodno in hitro pomaga.
Nobena sredna (zop- podnja) ne more biti brez ene steklenice. Ni pristen, če nima ANCHOR znamke.
F. AD RICHTER & CO.
1-133 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.

GRDINA IN SINOVI.
PRVI SLOV. POGREBNI ZAVOD

1053 E. 62nd St.
CLEVELAND, O.
Randolph 1881

JOHN R. RAYN

POGREBNIK
Cor. Sixth and Portland Str.
CALUMETH, MICH.

Automobile za pogrebe, krste in ženitovanja na razpolago.

Kupenje tudi s konji.

Phones: 2575 in 2743.

Anton Nemanich & Son
PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V JOLIETU IN AMERIKI.

USTANOVLJEN L. 1895.

Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogre- be, krste in ženitovanja. — Cene zmerne.

1002 — N. CHICAGO, ST.

JOLIET, ILL.

SLOV. KAT.
PEVSKO
DRUŠTVO
"LIRA"

Pred. Anton Grdina
1053 E. 62nd St.
Podpreds. in pevovodja, Pe- ter Sinovršnik
6218 St. Clair.
Tajnica: Rose Horvat
6711 Edna Ave.
Kolektarica: Mary Hrastar.
5901 Prosser Ave.
Seja se vrši vsaki prvi če- trtek v mesecu v pevski sobi stare šole St. Vida.
CLEVELAND, O.

DR. SV. CIRILA IN METODA
Štev. 18. S. D. Z.
CLEVELAND, O.

V društvo se sprejmejo člani od 16. do 55. leta starosti. Zavarujete se lahko za \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000 posmrtnine.

Za Bolniško podporo se lahko za- varujete za \$7.00 ali \$14.00 na točen. V društvo lahko vpišete tudi sve- je otroke od 1. do 16. leta starosti.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na društveni odbor. Društvo zberuje vsako 3. nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Knausovi mali dvorani.
Predsednik Anton Strniša 100- E. 72nd Pl.

Podpredsednik, John Terček
Tajnik, John Widervol 1153 E. 61st St.
Zapisnikar, Frank Merhar.
Blagajnik, Josef Zakrajšek St.
Nadzorniki: Josef Zakrajšek ml., Anton Widervol st., Josef Mateučič, Zdravnik, Dr. J. M. Seliškar.
Zastavonoša, John Jerman.
Redar, John Peterlin.

DR. SV. MARIJE MAGDA- LENE,

štev. 162, K. S. K. J.
CLEVELAND, OHIO.
Predsednica, Helena Mally
1105 E. 68. St.

Podpredsednica, Johanna Pelan.

Tajnica, Josephine Menart
1277 Norwood Rd.

Zapisnikarica, Rose Hrovat.
Blagajničarka, Frances De- bevec 6022 Glass Ave.

Zdravnika, Dr. J. Seliškar in dr. M. Oman.

Seja se vrši vsaki prvi pon- deljek v mesecu v stari šoli sv. Vida. Assessment se tudi po- bira vsakega 18. in 19. v me- secu od 7. do 8. ure zvečer na domu.

DRUŠTVO SV. VIDA

štev. 25, K. S. K. J.
CLEVELAND, O.

Preds. Anton Strniša 1001 E. 72 Place.

Pod Preds. Jos. Žulič.

Tajnik, Anthony J. Fortuna 1093 E. 64 St.

Zapisnikar, Jos. Ponikvar.

Blagajnik, John Mele.

Nadzorniki: Jos. Ogrin, John Vi- dervol, Jos. Germ.

Zastavonoša, Joe Baznik.

Vratar, Jacob Korencan.

Bolniški obiskovalec, Joseph Ogrin 1051 Addison Rd.

Zdravnika, Dr. J. M. Seliškar in Dr. M. J. Oman.

Društvo zberuje vsako prvo nede- ljo v mesecu v Knausovi dvorani.

Assesment se pobira na seji samo od 10. dopoldne do 4. ure popoldne.

V društvo se sprejmejo člani (ice) od 16. do 55. leta.

Zavarujete se lahko za 20-letno za- varovalnino ali pa za do smrtno za- varovalnino in sicer za \$250, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V društvo se sprejemajo tudi otro- ci od 1. do 1. leta.

Za bolniško podporo pa \$7.00 in \$14.00 tedenske bolniške podpore, v slučaju bolezni, bolnik naj se nazna ni pri tajniku samo, da dobi zdrav- niški list in karto in naj se ravna po Jednotnih pravilih stran 102 do 109.

HAGARIN SIN

ROMAN. PAUL KELLER. — F. O.

1. POGlavJE.

“Ne vem, kaj pomeniti hoče, da me srce boli. Iz spomina nikakor mi noče pravljičica iz davnih dni.”

Lepo je pela Lora. Pa tudi sama je bila lepa. Večer- no solnce, ki je sijalo skozi odprto okno, je obsevalo njeno rumeno glavo, obsevalo šivanje, ki ga je držala v majhnih rokah, in tudi svetla šivanka je žarela v zlatem sijaju.

“Hladno je in mrači se in rair je nad Reno razlit; ob bregu čez blesti se, zlati jo zarje svit.”

Rena je bila daleč od te šlezijske loke, toda voda v velikem potoku se je lesketala v rdečem zlatu in globoka svitloba je hitela čez njegovo mirno gladino in se dvigala na drugem bregu čez majhen grič, kjer je samotarila divja črešnja, ki so jo ljudje imenovali “stražnik.”

“Stražnik” je stal na majhnem hribčku kot na stražnici in gledal na vso vas in vso dolino. Če je prihrumel vihar, je odbil “stražnik” z razprostrtimi vejami bliske, da niso prišli preblizu hiš.

Kar pomnijo ljudje, ni v Taichavi treščilo, pač pa kažejo semtertja s tihim strahom in z veliko spoštljivostjo majhne praske in razpoke, pa tudi globoko rano, katero je zadala strela hrabremu, zvestemu drevesu. Stalo je kot straža, katero je poslal gozd, ki je ležal mirno po bregu v prvem jesenskem snu kot spavajoča vojska.

“Prečudno lepo bitje vilinje gori sedi —”

“Ne poj vedno kar naprej! Šivaj rajši! Če boš samo cvrčala, ne boš nič naredila.”

Lora se prestraši in se piči malo v prst. Pogleda teto, gostilničarko Ano Harmanovo, ki je tako nenadoma stopila v pivnico, in reče mirno, pa nekoliko trmasto: “Saj šivam!”

Njen stric, gostilničar Viljem Hartman, ki je v visokem predelu pivnice udobno zadremal, se je takoj zbudil, ko je prišla žena v pivnico, in se delal, kot da pridno umiva kozarce. Žena se ozre v njegov leseni grad in zagodrnja: “Ti bi šel pa lahko rajši gledat h konjem v hlev. Čas

je krmiti, in Gottlieb dela z ovsem, kot bi bil zastoj.”

Nato izgine. Lora vzdihne in naredi jezikov obraz, Hartman pa neha umivati, si obriše roke in stopi iz predala.

“Lora, peti znaš! Toda poj tiho!” pravi. Po tem hrabrem izreku zapusti sobo in gre h Gottliebu, staremu hlapcu, v hlev.

Trenutek je tiho v veliki pivnici, potem pa zopet zadoni tiho deklina pesem:

“Iskri se ji zlato nakitje
“in zlate si češe lasi.”

Preneha šivati. V odprtem oknu se ogleduje. O, lepa je! Ima tudi zlate lase. Ime ji je tudi Lora. Ko bi sedela na skali ob Reni in bi pluli mornarji mimo in jo ljubeče in z začudenjem gledali, to bi bilo krasno! Mnogo bi jih bilo: Bernet Bruno, poštni asistent iz mesta, ki prihaja vsako nedeljo, novi pomožni učitelj, mladi gozdar, celo orožnik, ki je vdovec s petimi otroki. Lora se nasmehne. Potem skoro vsi mladi kmetijski fantje in slednjič Bertold, Bertold, Hartmann, njen stričnik. Pa on bi se moral peljati v koritu, kakor je veslal večkrat v potoku ker ni imel čolna, če je čutil potrebo, da se skoplje v mrzli vodi; kajti korito se mu je vedno prevrnilo.

Kar Lora prestrašeno zavpije. Nekaj velikega, temnega je priletelo skozi široko okno. In predno je mogla ugotoviti, da je s slamo napolnjena blazina, je že zopet prifrčalo nekaj temnega skozi okno — Bertold.

“Bertold — ti si — ti si čisto zmešan — ti strahiš —” Bertold, ki je čepel na blazini, pravi ponosno: “Da, Lora, to je tako! To je krasen dovtip, ki sem ga izmislil! Glej, najprej pride vreča, za njo pa osel.”

Lora se mora smejati. “Ali si resnično ti sam to potuhtal? Ne verjamem,” pravi prijazno.

“Gottlieb mi je pri tem malo pomagal. Da sem pa hotel vreči v sobo blazino, tega sem se jaz sam domislil.” “Čemu pa prihajaš vendar zdaj z blazino?”

Bertold naredi kisel obraz. “Ah, Kristina! Vedno vpije nad menoj. Vsakih šest tednov si moram nanovo natlačiti blazino s slamo. In zdaj je preteklo šest tednov. To pa nima nikakega pomena, ko pojdem zdaj k vojakom. Toda čakaj, ko se vrnem od vojakov, potem —! Potem si ne bom dal od Kristine nič več zapovedovati, ko je vendar samo moja sestra. Potem si ne bom natlačil blazine vse leto.”

“No, potem bi bil pa res lepo prase,” pravi Lora. Bertold se zamisli.

“Veš, Lora, pozneje bo vse mnogo lepše. Ko se oženim, bom kupil posteljo na vzmete. Boljši ljudje sploh nimajo slamnatih blazin. Njim ni treba nič gačiti. Ali misliš, da si cesar gače blazino? Nikar ne misli tega! Vzmete ima. In veš, Lora, koga bom vzel s svojo lepo opravo?”

— Chicago, Ill. — William Ferris iz Half Day, Ill., se je vračal iz lova v svojem avtomobilu. V Chicagi na 1433 W. Erie St. pa stopi z avtoja in se poda v neko hišo, puško pa pusti na zadnjemu sedežu avtoja. Otroci pridejo poleg in se pričnejo igrati, tako vzame s sedeža 4-letni deček puško, katera se sproži in strel zadene njegovega 7-letnega brata v prsa, ki se je zgrudil na me-

stu mrtev. — Tokio. — Braziljski konzul je obvestil japonsko vlado v Tokio, da mu je zabranjeno dajati dovoljenja Japoncem za naseljevanje v Brazilijo.

FRANK GRILL

Edina slovenska mlekar-
SVOJI K SVOJIM
Razvažajo mleko na dom
točno vsaki dan.
Slovenci podpirajte slovensko
podjetje.

1818 — West 22nd St.
CHICAGO, ILL.

ZASTOPNIKE

iščem v vsaki slovenski nase-
bini za prodajo KOMETA —
ŽELODČNE KAPLJICE in
razna druga zdravila o pro-
stem času. Dobri zaslužek za-
jamčen. Kedor si hoče cel
svoj čas posvetiti za to pro-
dajo, mu je bodočnost zago-
tovljena.
Pišite po pojasnila na
JOHN NOVAK, COMPANY
1900 So. Ashland Ave.
CHICAGO, ILL.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri
nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ
NINE, KLJUČAVNIC
IN STEKLA
Najboljše delo, najnižje cene.
Prevzamem barvanje hiš za
naj in znotraj, pokladan-
stenski papir.
Phone: Canal 0490.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE
CHICAGO, ILL.

Prevažna pohištva — premo-
— les — in vse kar spada v
prevažalno obrt. Pokličite
ga po telefon!
Phone Roosevelt: 8221
Ali si že pridobil kakoga
novega naročnika tekoma te
kampanje?

ZASTAVE

bandera, regalije in zlate zn-
ke za slovenska društva
izdeluje najbolje in
najceneje

EMIL BACHMAN.
2107 So. Hamlin Avenue.
CHICAGO, ILL.

SLOVEČI UMETNIŠKI FOTOGRAFIST

1439 W. 18th Street

IZDELUJE NAJBOLJŠE SL-
KE!
SVOJ POKLIC VRŠI ŽE 1-
30-LETNO IZKUŠNJO!

R. PAWLOSKI

Slovenski fotografist
Se priporoča slovenskemu ob-
činstvu v naklonjenost!
719 No. Chicago St.
JOLIET, ILL.

KVALITETA — TOČNOST
— POŠTENJE
A F WARHANIK

zanesljivi lekarnar — zaloga
fotografičnih potrebščin.
2158 W. 22nd Str.
vogal Leavitt ceste.
CHICAGO, ILL.
(P 9—5.)

BOLJŠE DELO ZO- BOZDRAVILŠTVA ZA MANJ NOV- CEV.

Ako imate kaj sitnosti
s svojimi zobmi, je naj-
bolje, če jih daste popra-
viti predno greste na do-
pust ali počitek. Ako jih
zdaj ne daste popraviti,
se vam bo to odtegnilo,
ker na potovanju ali od
doma, ni misliti na zobo-
zdravnika.
Mi popravimo vaše zo-
be v kratkem času, da bo-

VSE DELO JAMČENO

ste zadovoljni.
Preiščemo in ocenimo
zastoj. — Postrežnice.
Phone 4854.

BURROWS

ZOBOZDRAVNIK
D'Arcy Bldg. 2 nadstrop-
je.

Odrpno vsaki dan in zvečer ob nedeljah do poldne.
Vogel Chicago in Van Buren ceste. Joliet, Ill.

PLAČAJTE VSAKI PLAČILNI DAN NEKAJ PRI L. PITZEL & SON

1901 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Trgovina odprta zvečer v torek, četrtek, soboto in
nedeljo dopoldne.

Vsak je zadovoljen
z našim načrtom, po
katerim vsak lahko
nosi najboljša oblačila,
ne glede nato, kako
majhni so njegovi
dohodki.

Pri nas lahko izbe-
rete obleko po Vaši
volji in jo že po pr-
vem obroku vzamete
seboj, ostalo plačate
na lahke obroke.

PREPRIČAJTE SE!

Cene zmerne.

(P.)

NAJSTAREJŠI SLOVANSKI TRGOVEC
Z ŽELEZNINO V MESTU CHICAGO JE:

A. M. Kapsa

2000 BLUE ISLAND, AVE., CHICAGO, ILL.
Phone: CANAL 1614.

Trgovina vsakovrstne železnine,
strojniške naprave, električne potreb-
ščine, cevi za plin, avtomobilske potreb-
ščine, vse železne potrebe za postavlje-
nje garage ali hiš. 1500 drugih različnih
predmetov v zalogi. Naše cene so naj-
nižje!
Blago dovažamo na dom, v vsaki
del mesta ali predmesta. Začnite trgo-
vati z nami in ostali boste naši stalni pri-
jatelji.

(S. & P.)

SLOVENSKE GOSPODINJE

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najce-
nejše — MESO IN GROCERIJU — istotako vse vrste drugo
sveže in prekajeno meso, ter vse druge predmete, ki spadajo v
področje mesarske in grocerijske obrti.

JOHN N. PASDERTZ

Cor. Center and Hutchins Street, JOLIET, ILL.
Chicago telefon 2917.

Za dobro pohištvo

SE obrnite vedno na
staro poznano veletr-
govino.

Ako hočete Vaše
domove opremiti s tr-
pežnim in dobrim
ter lepim pohištvom,
tedaj pojdite tja,
kjer se tako pohištvo
prodaja.

Ako hočete imeti v
Vaši kuhinji dobro
peč, dobro kuhinjsko
posodo tedaj pojdite
isto kupiti h.

W. SZYMANSKI

VELETRGOVINA Z RAZLIČNIM
POHIŠTVOM.

1907 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

VAŽNO NAZNANILO

Čenjenim rojakom vljudno naznanjam, da sem z dne 1. de-
cembra PRESELIL svojo notarsko pisarno na 4905 Butler St.,
kjer se bom v bodoče poleg notarskega posla bavil tudi s pro-
dajanjem hiš in splošne zavarovalnine (Real Estate and Insur-
ance). Kdor želi priti osebno k meni, naj vzame pri Pennsylv-
vania postaji na 11. cesti poulično karo šte. 95 in naj izstopi na
94. cesti. Kakor do sedaj, tako bom tudi v bodoče sprejemal v
izvršilo raznovrstne notarske posle za Ameriko ali stari kraj.
Pojasnila dajem zastoj.

Anton Zbašnik

JAVNI NOTAR,
4905 Butler St., PITTSBURGH, PA.

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

Dajte sebi in svo- ji družini BOŽIČNO DARILO

s tem, da pričnete s shranjenjem vašega
denarja v naši banki. Tako darilo nima le
začasno vrednost, ampak bo postajalo od
časa do časa večje važnosti.

Hranilna knjižica napravi idealno bo-
žično darilo. Preskrbite si jo še danes.

Premoženje te banke znaša \$13,000,000.00

THE OLDEST
and LARGEST
BANK in JOLIET